

**DUŠE, KTERÉ NELZE
UMLČET**

PRŮVODCE VÝSTAVOU

- NÁZEV EXPOZICE: „DUŠE, KTERÉ NELZE UMLČET“
- ROČNÍK: 7. TŘÍDY ZŠ
- ŠKOLA: ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRAHA 7, KORUNOVAČNÍ 164/8, PRAHA 7
- LEKTOR: ZDENĚK BLÁHA, PhDr.; TEREZA KOTTOVÁ, Mgr.
- KONTAKT: blaha@korunka.org

DUŠE, KTERÉ NELZE UMLČET...

Ukradené dětství v Tibetu

Tibet – země, kde se mísí drsná i křehká příroda s tisíciletou kulturou. Země, ve které místní lidé po staletí žili v harmonii s přírodou, se svými unikátními tradicemi a vírou, a kde se rozvíjela jedinečná kultura, je již více než 65 let okupována Čínskou lidovou republikou. Za tu dobu byl Tibet vystaven těžkým zkouškám. Jeho Svátost, 14. dalajláma, stejně jako mnozí další Tibeťané, žije v exilu. V každém konfliktu patří mezi nejzranitelnější skupiny obyvatel děti. Podle odborných zpráv různých organizací, které monitorují lidskoprávní situaci v této oblasti, jsou tisíce tibetských dětí oddělovány od svých rodin, od svého přirozeného a bezpečného prostředí, a následně nuceny pobývat v čínských internátních školách. Jedná se o státem kontrolované instituce, ve kterých

dochází k potlačování tibetské identity. Hlavním výukovým a komunikačním prostředkem je čínština (mandarínština). Tibetské děti jsou zároveň vystavovány vlastenecké výchově, indoktrinaci a jednostrannému výkladu historie. Tibetský způsob života – jazyk, písmo, kultura, zvyky, tradice i víra – jsou postupně oslabovány, což vede ke ztrátě spojení s vlastní kulturou. Hrozí, že děti zapomenou svůj jazyk i písmo a ztratí svou identitu. Očitá svědectví tyto skutečnosti potvrzují. Studenti uvádějí, že i když se tibetština vyučuje, dominantní postavení má čínština, ve které probíhá většina výuky včetně historie. Některé dívky po návratu domů vykazovaly omezenou slovní zásobu v tibetštině a mezi sebou komunikovaly čínsky – jejich rodiny je téměř nepoznávaly. Jiný chlapec, který nastoupil do internátní školy v sedmi letech, vzpomíná: „*O víkendech či svátcích nám*

nebylo dovoleno jezdit domů – celý můj první rok jsem své rodiče neviděl.“ Tento systém představuje formu nucené asimilace, která zásadně zasahuje do kulturní identity tibetských dětí. Tímto zásahem do práva národů na sebeurčení byly ovlivněny již miliony dětí, včetně těch nejmenších.¹

Výstavou připomínáme právo každého dítěte vyrůstat v souladu se svou kulturní identitou.

¹ OSN (2023); TIBET ACTION INSTITUTE (2023; 2026); THE GLOBAL AND MAIL (2023); AMNESTY INTERNATIONAL (2018)

A SOUL THAT CANNOT BE SILENCED...

Stolen Childhood in Tibet

Tibet – a land where harsh and fragile nature intertwines with a millennia-old culture. A land where local people lived for centuries in harmony with nature, with their unique traditions and beliefs, and where a distinctive culture flourished, has now been occupied by the People’s Republic of China for more than 65 years. During this time, Tibet has been subjected to severe trials. His Holiness, the 14th Dalai Lama, like many other Tibetans, lives in exile. In every conflict, children belong among the most vulnerable groups. According to expert reports from various organizations monitoring the human rights situation in the region, thousands of Tibetan children are separated from their families, removed from their natural and safe environment, and forced

to live in Chinese boarding schools. These are state-controlled institutions in which Tibetan identity is being suppressed. The main language of instruction and communication is Chinese (Mandarin). Tibetan children are also exposed to patriotic education, indoctrination, and a one-sided interpretation of history. The Tibetan way of life – language, script, culture, customs, traditions, and faith – is gradually being weakened, leading to a loss of connection with their own culture. There is a real danger that children will forget their language and script and lose their identity. Eyewitness testimonies confirm these realities. Students report that although Tibetan is taught, Chinese holds a dominant position, as most subjects, including history, are taught in it. Some girls, after returning home, showed a limited Tibetan vocabulary and communicated with each other in Chinese – their families could hardly recognize them. Another boy, who

entered a boarding school at the age of seven, recalls: “On weekends or holidays, we were not allowed to go home – I did not see my parents for the entire first year.” This system represents a form of forced assimilation that fundamentally affects the cultural identity of Tibetan children. Through this violation of the right of peoples to self-determination, millions of children – including the youngest – have already been affected.²

Through this exhibition, we aim to remind visitors of every child’s right to grow up in accordance with their cultural identity.

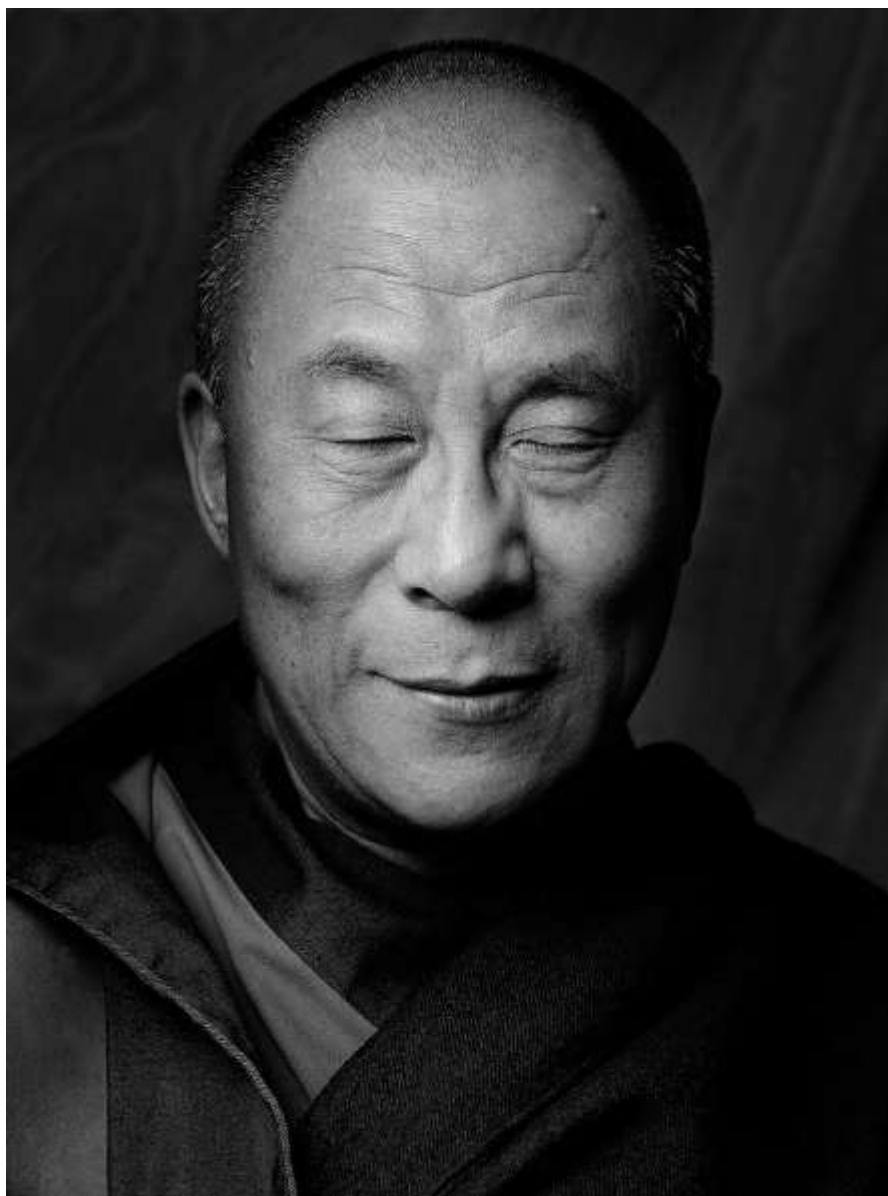
---

² OSN (2023); TIBET ACTION INSTITUTE (2023; 2026); THE GLOBAL AND MAIL (2023); AMNESTY INTERNATIONAL (2018)

VZPOMÍNKY, KTERÉ NESMÍ UMLKNOUT

MEMORIES THAT MUST NOT FALL SILENT

VZPOMÍNKY, KTERÉ NESMÍ UMLKNOUT

Koláž „Vzpomínky, které nesmí umlknout“ připomíná statečný odpor Tibeťanů a jejich povstání. Tibetský Kashag ve svém oficiálním prohlášení vzdává hold všem, kteří protestovali a stále protestují proti okupaci Tibetu Čínou. Invazi jednoznačně odsuzuje a označuje ji za nelegální. Dokument zároveň upozorňuje na nucenou asimilaci tibetských dětí ve státem řízených internátních školách, kde je potlačován rodný jazyk – tibetština. Děti jsou tak vystaveny procesu sinizace a postupnému přerušování pout s kulturní identitou Tibetu. Text rovněž zmiňuje nucené přesídlování obyvatel, povinné pracovní programy a omezování náboženské svobody Tibeťanů. Stanovisko dále upozorňuje na zásahy Číny do přírodního bohatství země a varuje před ekologickými katastrofami, které by mohly ohrozit miliardy lidí v důsledku poškození říčních toků. Tento text je umístěn ve středu panelu, zatímco rám tvoří řada obrazů ilustrujících kulturní genocidu v Tibetu. Koláž „Vlajka, která šeptá po svobodě“ představuje tibetskou vlajku jako symbol statečnosti těžce zkoušeného národa. Typické slunce je nabarveno zlatou barvou, odráží světlo a symbolizuje naději na svobodu. Panel obsahuje také nákres, který působí jako němí svědkové – duchové předků sledující svou zemi, zmítanou těžkými koly osudu. Součástí série je rovněž 3D model tanku s názvem „Stíny železa a hvězd“. Tank je namalován v rudých odstínech a zdoben žlutými hvězdami z čínské státní vlajky. Na horní ploše

kanónu leží nápis „Freedom“, přeškrtnutý, symbolizující omezení svobody a potlačování práv tibetského lidu. Dílo kombinuje vizuální sílu a symboliku, aby divákům připomnělo agresivní dopady okupace a kulturní kontroly na Tibet. Koláž „Jeho Svátost, 14. dalajláma“ připomíná mimořádný životní příběh duchovního vůdce, který svůj život zasvětil principům soucitu, empatie a nenásilí. Panel zahrnuje biografii dalajlámy před i po okupaci, vznik exilové vlády a její demokratizaci, udělení Nobelovy ceny míru v roce 1989, přátelství s Václavem Havlem a návštěvu prezidenta Petra Pavla. Autoři často citují dalajlámu: „...soucit je klíčem ke štěstí pro jednotlivce i společnost. Nejde jen o empatii, ale o aktivní snahu pomáhat druhým. Pokud chceš, aby byli druzí šťastní, praktikuj soucit. Pokud chceš být šťastný ty, praktikuj soucit.“ Součástí této koláže je ještě jedna dílčí část – barevná kompozice vyjadřující energii v odstínech modré a světlých tónů. V jejím středu, v nejsvětlejším bodě, je umístěna fotografie Jeho Svátosti se zavřenýma očima. Fotografie symbolizuje mír, harmonii a potřebu vnímat svět, přírodu i ostatní bytosti skrze náš vnitřní hlas. Po obvodu fotografie jsou rozmístěny různé citáty dalajlámy, které doplňují její poselství. V dolním pravém rohu je text popisující oficiální stanovisko týkající se budoucího hledání převtělení Jeho Svátosti, včetně upozornění, že se může znovu narodit jako žena. Celkové dílo zobrazuje nejen duchovní a kulturní odkaz dalajlámy, ale také jeho neúnavnou snahu podporovat mír, dialog a porozumění mezi

národy. Fotografické a textové prvky spolu s vizuálními symboly zachycují jeho životní cestu a inspiraci, kterou poskytuje lidem v Tibetu i po celém světě.

MEMORIES THAT MUST NOT FALL SILENT

The collage “Memories That Must Not Be Silenced” commemorates the courageous resistance and uprisings of the Tibetan people. In its official statement, the Tibetan Kashag pays tribute to all who have protested and continue to protest against the occupation of Tibet by China. The invasion is unequivocally condemned as illegal. The text highlights the forced assimilation of Tibetan children in state-run boarding schools, where their native language—Tibetan—is suppressed. Children are thus exposed to a process of Sinicization, gradually severing their connection to Tibet’s cultural identity. The panel also addresses forced relocations, compulsory labor programs, and restrictions on religious freedom. It warns of China’s interference with Tibet’s natural resources and the potential ecological disasters that could threaten billions of people due to the disruption of river systems. This text is positioned at the center of the panel, framed by a series of images illustrating the ongoing cultural genocide in Tibet. The collage “The Flag That Whispers Freedom” depicts the Tibetan flag as a symbol of the resilience of a nation under severe trial. Its iconic sun is painted in gold, reflecting light and symbolizing hope for Tibet’s freedom. The panel also features a drawing, evoking silent witnesses—the spirits

of ancestors watching over their land, caught under the heavy wheels of fate. Included in the series is a 3D tank model titled “Shadows of Iron and Stars.” Painted in deep red tones and adorned with yellow stars from the Chinese national flag, the tank’s barrel bears the word “Freedom”, crossed out to symbolize the suppression of liberty and the denial of Tibetan rights. This work combines visual power and symbolism, confronting viewers with the aggressive impact of occupation and cultural control on Tibet. The collage “His Holiness, the 14th Dalai Lama” celebrates the extraordinary life of a spiritual leader devoted to compassion, empathy, and nonviolence. The panel explores his biography before and after the occupation, the establishment and later democratization of the government-in-exile, the awarding of the 1989 Nobel Peace Prize, his friendship with Václav Havel, and the visit of President Petr Pavel. The authors frequently quote the Dalai Lama: *“...compassion is the key to happiness for both individuals and society. It is not only empathy, but an active effort to help others. If you wish others to be happy, practice compassion. If you wish to be happy yourself, practice compassion.”* This collage also includes a secondary segment—a vibrant composition in shades of blue and light tones, conveying energy. At its center, the brightest point, is a photograph of His Holiness with closed eyes, symbolizing peace, harmony, and the need to perceive the world, nature, and all beings through our inner voice.

Surrounding the photograph are various Dalai Lama quotes, amplifying its contemplative message. In the lower right corner, a text presents the official stance regarding the future search for His Holiness’s reincarnation, noting the possibility that he may be reborn as a woman. Overall, the work captures not only the spiritual and cultural legacy of the Dalai Lama, but also his tireless dedication to promoting peace, dialogue, and understanding among nations. Photographic and textual elements, together with visual symbolism, trace his life journey and the inspiration he provides to the people of Tibet and to audiences around the world.

Prohlášení Kashagu k 67. výročí Tibetského národního povstání

Dnes si připomínáme 67. výročí Tibetského národního povstání v roce 1959, kdy Tibeťané ze všech tří provincií, mniši i laici, povstali v tibetském hlavním městě Lhase s nezdolnou odvahou, aby protestovali proti nezákonné invazi Čínské lidové republiky (ČLR) a ochránili osobu Jeho Svatosti čtrnáctého dalajlámy před bezprostřední hrozbou. Při této slavnostní příležitosti Kashag vzdává nejhlubší hold všem mučedníkům, kteří přinesli nejvyšší oběť pro Tibet, jeho víru a jeho lid, a vyjadřuje neochvějnou solidaritu s našimi bratry a sestrami v Tibetu, jejichž odhodlání zachovat naši odlišnou národní identitu zůstává stejně neochvějné jako hora Meru, i tváří v tvář neúnavnému útlaku ze strany vlády ČLR. Také vyjadřujeme upřímnou vděčnost všem našim váženým hostům, kteří jsou zde dnes přítomni, za jejich silný projev solidarity s tibetským lidem a všem národům, organizacím a jednotlivcům na celém světě, kteří i nadále podporují tibetskou věc.

བོད་རྒྱལ་ཁོངས་

Freedom for Tibet

JEHO SVÁTOST, 14. DALAJLÁMA

ŽIVOTOPIS:

14. Dalajlama je čtvrtým z reinkarnací 13. Dalajlamy, který žije v Tibetu. Narodil se 7. února 1935 v Lhasě v Tibetu. V roce 1950 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1959 uprchl z Tibetu do Indie, kde se stal 14. Dalajlamou. V roce 1987 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1989 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1990 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1991 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1992 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1993 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1994 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1995 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1996 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1997 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1998 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1999 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2000 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2001 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2002 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2003 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2004 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2005 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2006 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2007 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2008 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2009 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2010 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2011 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2012 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2013 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2014 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2015 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2016 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2017 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2018 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2019 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2020 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2021 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2022 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2023 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2024 se stal 14. Dalajlamou.

- narození 7. února 1935 v Lhasě
- uprchl z Tibetu do Indie v roce 1959
- stal se 14. Dalajlamou v roce 1959
- získal Nobelovu cenu za mír v roce 1987
- žije v Dharamšalě v Indii

- filosofie: buddhismus, zejména vajradžijana
- názory: mírovnost, neviolence, dialog
- vliv: světový, zejména v oblasti lidských práv a míru

V roce 2014 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2015 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2016 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2017 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2018 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2019 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2020 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2021 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2022 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2023 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2024 se stal 14. Dalajlamou.

KONTAKT S VÁCLAVEM HAVLEM A PETREM PAVLEM

V roce 1989 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1990 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1991 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1992 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1993 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1994 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1995 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1996 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1997 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1998 se stal 14. Dalajlamou. V roce 1999 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2000 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2001 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2002 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2003 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2004 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2005 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2006 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2007 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2008 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2009 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2010 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2011 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2012 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2013 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2014 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2015 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2016 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2017 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2018 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2019 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2020 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2021 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2022 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2023 se stal 14. Dalajlamou. V roce 2024 se stal 14. Dalajlamou.

FILOSOFIE A NÁZORY

14. Dalajlama je buddhistický duchovní a filosof. Jeho filosofie je založena na buddhismu, zejména vajradžijana. Jeho názory jsou mírovnost, neviolence, dialog a lidská práva. Jeho vliv je světový, zejména v oblasti lidských práv a míru.

ŽIVOTOPIS:

14. dalajláma se jmenuje vlastním jménem Tändzin Gjamcho, je duchovním vůdcem tibetského buddhismu. Je člověkem z nejznámějších osobností bojující za nenásilí, lidská práva a autonomii Tibetu. Narodil se 6. července Narodil se do rolnické rodiny. Po smrti 13. dalajlámy začali tibetští mníši hledat jeho reinkarnaci. V roce 1937 byl rozpoznán jako nový dalajláma podle tradičních znaků a testů např. rozpoznání předmětů patřících předchozímu dalajlámovi. Roku 1940 byl v Lhase slavnostně uveden na trůn v paláci Potála. Roku 1950 napadl Tibet komunistická Čína. Dalajlámovi bylo jen 15 let, když byl nucen převzít plnou politickou moc jako vůdce Tibetu. V roce 1951 byl Tibet donucen podepsat tzv. Sedmnáctibodovou dohodu, která fakticky začlenila Tibet do čínské lidové republiky. Dalajláma se snažil situaci řešit jednáním s čínskými představiteli, ale napětí stále rostlo. V březnu 1959 vypuklo v Lhase povstání proti čínské vládě. Čínská armáda ho brutálně potlačila. Dalajláma tajně uprchl přes Himaláje do Indie spolu s několika tisíci věrnými. Indická vláda mu poskytl azyl. Od té doby žije v Dharamšále, kde vznikla tibetská exilová vláda.

V exilu se dalajláma stal

- duchovním vůdcem tibetského národa
- mezinárodní osobností propagující nenásilí
- symbolem tibetské kultury a identity

Hlavní kroky:

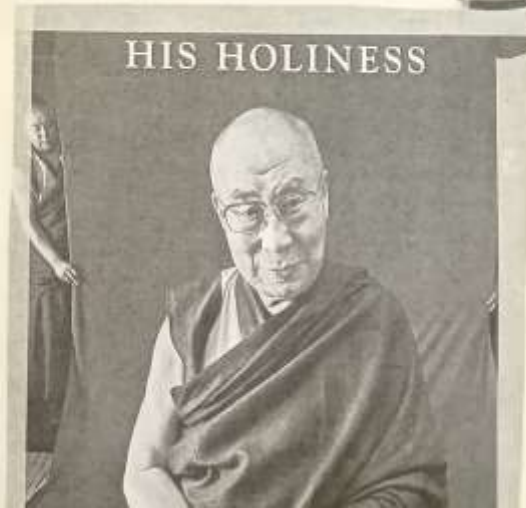
- založení tibetské exilové vlády (Central Tibetan Administration)
- vytvoření demokratického systému exilové správy
- cestovní po světě s přednáškami o míru, etice a soucitu

roce 2014 se vzdal politické moci, aby byla exilová vláda plně demokratická. V roce 1989 obdržel Nobelovu cenu míru za nenásilné boje za svobodu Tibetu, podporu dialogu místo konfliktu, inspiraci filozofií Mahátmu Gándhího. Světový výbor ocenil jeho mírové řešení konfliktu s Čínou. Dalajláma dlouhodobě prosazuje - nenásilí, soucit a etiku, dialog, vědu a spojení vědy a spirituality. Často říká, že etika a soucit jsou důležitější než náboženství samotné. Další důležité události...

FILOSOFIE A NÁZORY

Dalajláma edotrazňuje že smut je bližším ke štěstí "jednotlivce i společnosti. Nejde jen o empatii, ale o aktivní snahu pomáhat druhým. Tvrdí že: "naše vlastní štěstí závisí na štěstí ostatních. Chceme-li být šťastní, aby byli šťastní, praktikuj smut. Pokud chceš být šťastný tv praktikuj smut." Je silným zastáncem nenasílení. Konflikty by se měly řešit dialogem, ne silou. Prosazuje mírové řešení i pro i bet lidí - nejvíce nás všechny odvoďnost za celý svět. Nejen za vlastní komunitu nebo národ. Edotrazňuje propojenost lidstva i planety - tajmavé je, že Dalajláma často mluví o mírově bez náboženství. Etika může být založena na rozumu, ne na víře. Hodnoty jako laskavost, čestnost a tolerance jsou univerzální. Edobudhistické psychologičtí že mysl lze trénovat podobně jako tělo a negativní emoce lze transformovat. Jedna z hlubších buddhistických myšlenek: nic nemá pevnou, nezávislou existenci, vše je vzájemně propojené. Dalajláma aktivně spolupracuje s vědci. Podporuje propojení buddhismu s neurovědou a psychologií. Tvrdí že jestli věda něco vyvrátí, buddhismus by se měl přizpůsobit.

15 12 18

KONTAKT S VÁCLAVEM HAVLEM A PETREM PAVLEM

je-
1935

37

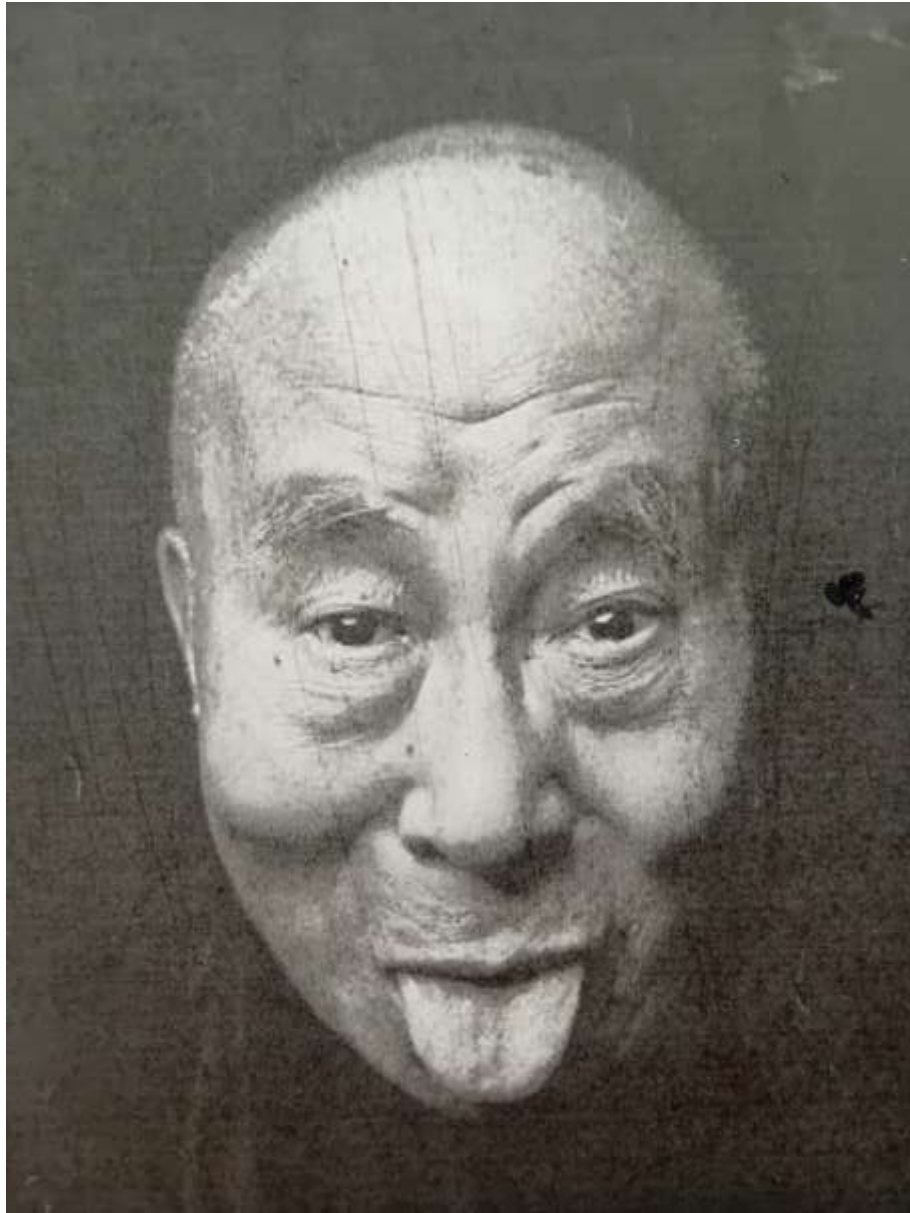
si-
ti-

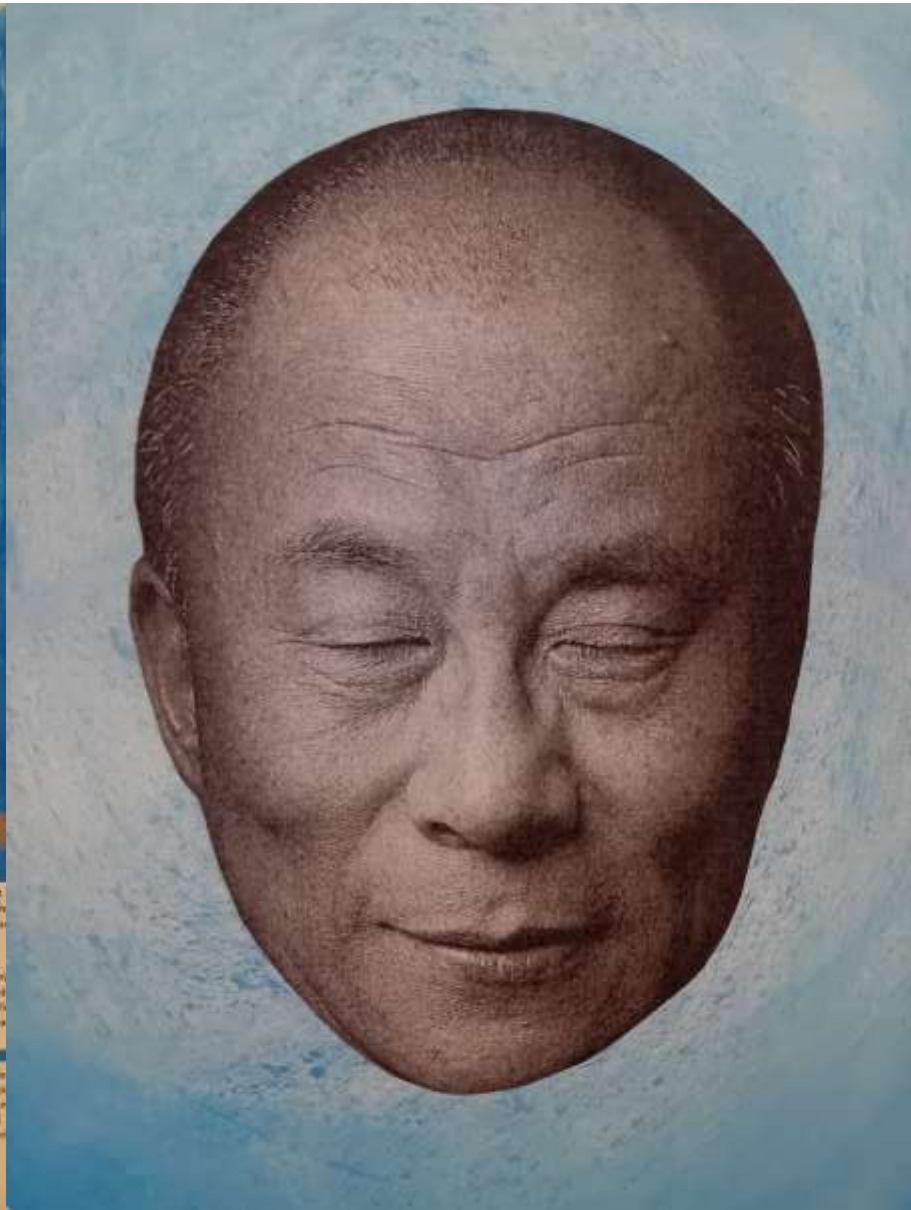
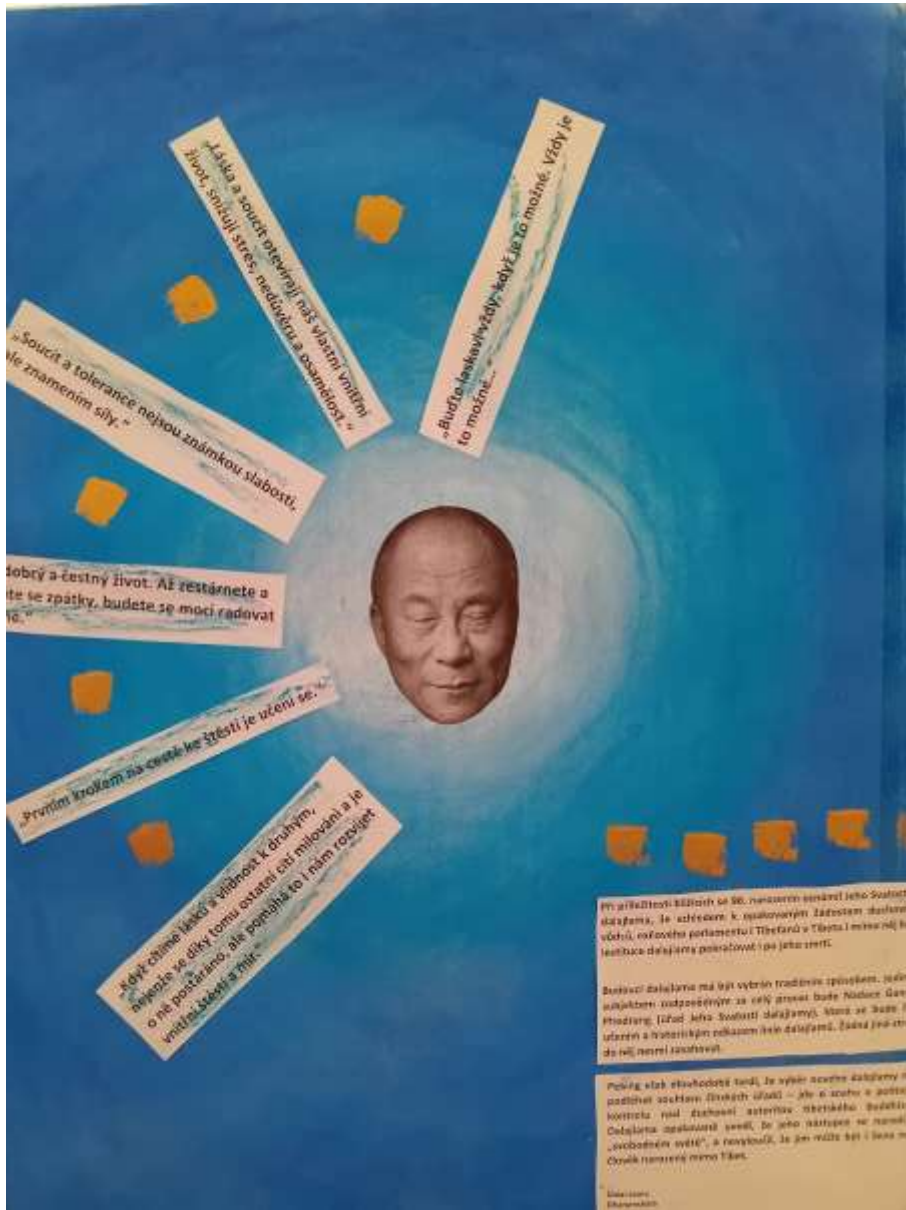
ma

táři

Vztahy 14. dalajlámy s českými prezidenty se liší podle konkrétní osobnosti a období. S Václavem Havlem měl velmi blízký a osobní. Havel patřil mezi jeho největší podporovatele v Evropě. Dalajláma byl opakovaně zván do Česka (poprvé už v roce 1990). Sdíleli podobné hodnoty - lidská práva, svobodu nenásilí. Jejich přátelství bylo veřejné a srdečné. Havel ho považoval za morální autoritu. S Petrem Pavlem měl spíše formální vztah. Česka politika je dnes vůči Tibetu opatrnější kvůli vztahům s Čínou.

„Soucit a tolerance nejsou známkou slabosti,
ale znamením síly.“

„Žijte dobrý a čestný život. Až zestárnete a
podíváte se zpátky, budete se moci radovat
podruhé.“

„Prvním krokem na cestě ke štěstí je učení se.“

Při příležitosti blížících se 90. narozenin oznámil Jeho Svatost 14. dalajlama, že vzhledem k opakovaným žádostem duchovních vůdců, exilového parlamentu i Tibeťanů v Tibetu i mimo něj bude instituce dalajlamy pokračovat i po jeho smrti.

Budoucí dalajlama má být vybrán tradičním způsobem. Jediným subjektem zodpovědným za celý proces bude Nadace Ganden Phodrang (úřad Jeho Svatosti dalajlamy), která se bude řídit učením a historickým odkazem linie dalajlamů. Žádná jiná strana do něj nesmí zasahovat.

Peking však dlouhodobě tvrdí, že výběr nového dalajlamy musí podléhat souhlasu čínských úřadů – jde o snahu o politickou kontrolu nad duchovní autoritou tibetského buddhismu. Dalajlama opakovaně uvedl, že jeho nástupce se narodí ve „svobodném světě“, a nevyločil, že jím může být i žena nebo člověk narozený mimo Tibet.

Dalai Lama
Dharamshala
21 May 2025

KDYŽ SE ZTRÁCÍ DUŠE NÁRODA

VANISHING SOUL OF A NATION

KDYŽ SE ZTRÁCÍ DUŠE NÁRODA

Série čtyř koláží se zabývá problematikou genocidy, kterou páchaná čínským režimem na obyvatelích okupovaného Tibetu. První koláž, „Co se děje v Tibetu“, definuje základní pojmy: genocida, fyzická genocida, kulturní genocida a asimilace. Podle autorů, žáků, lze kulturní genocidu popsat takto: *„Lidé sice žijí, ale násilím se jim seberou děti, zakáže jazyk, víra, tradice atd. Tím ten národ zanikne, protože se z nich sávají jiní lidé (asimilují se).“* Informační panel dále připomíná vlnu protestů Tibeťanů a následné represe čínského státního aparátu, včetně masivních přesídlovacích programů, pobídek pro trvalé usazení rodilých Číňanů v Tibetu a alarmujících demografických změn. Tibeťané se tak stávají cizinci ve vlastní zemi. Klíčem pro systematické potlačení tibetské kultury se

staly internátní školy, kde tibetské děti postupně ztrácejí pouto s rodinou a kulturní identitou. Po vlnách demonstrací Čína zavedla také digitální totalitu, sbírá velké množství dat o obyvatelích Tibetu v reálném čase a zajišťuje totalitní kontrolu chodu klášterů, ve kterých mají pravomoci pouze čínské úřady. V klášterech probíhá přísná „vlastenecká převýchova“ s cílem vytvořit loajální stádové mentality vůči Komunistické straně; mnozí mniši a mnišky byli vyhnáni a duchovní centra jsou udržována spíše jako turistické atrakce. Panel připomíná také historii Tibetu a zdůrazňuje, že země NIKDY nebyla součástí Číny. Druhá koláž, „Soumrak tibetské kultury“, prezentuje dopady represí: omezení náboženské svobody, potlačování tibetštiny a tradic a jejich vliv na rodiny a děti. Žáci navrhují řešení: zachovat přenos hodnot mezi generacemi – soucit, etiku – a chránit tibetštinu, která je jediným nositelem životní filosofie Tibeťanů. Kláštery by měly zůstat nezávislé, jejich podpora přichází z exilu (Indie, Nepál), kde fungují jako strážci tibetské moudrosti. Třetí koláž, „Ztracené chrámy Tibetu“, mapuje osudy klášterů po okupaci – jejich omezování, zavírání a destrukci. Jako příklad žáci uvádějí Jokhang, popisují jeho interiér a exteriér a připomínají, že byl znesvěcen a vážně poškozen během čínské kulturní revoluce. Součástí panelu je také časová osa, která zobrazuje ranou historii Tibetu, období Tibetské říše, éru dalajlámů a moderní dějiny. Čtvrtá koláž, „Slova v plamenech“, představuje dramatický střet dvou kultur. Dominantním motivem je velký

černý nápis tibetských písmen temperou, symbolizující tibetskou identitu, tradici a duchovní rozměr okupované země – nápis je zčásti zničen a ostřelován čínskou armádou. Fotografie malého Dalajlámy s rodinou představuje touhu po míru, vlastní cestě a sebeurčení, na které má každý národ právo. Snímky zároveň ukazují riziko, že pod tlakem čínské represe ztratí tibetské rodiny spojení se svou tisíciletou kulturou a odkazem předků; může jim být odepřena budoucnost a kontinuita. Otvory v desce poukazují na fyzickou a kulturní genocidu páchanou na tibetském národu. Rudé otisky dlaní dodávají scéně lidský rozměr a připomínají odpor a bolest Tibetánů. Koláž varuje před ztrátou identity a zároveň ukazuje, že i v destrukci zůstává stopa lidského hlasu, kterou nelze zcela umlčet.

WHEN A NATION'S SOUL IS FADING

This series of four collages confronts the viewer with the harsh realities of genocide inflicted by the Chinese regime on the people of occupied Tibet. The first collage, “What Is Happening in Tibet,” defines key concepts: genocide, physical genocide, cultural genocide, and assimilation. In the words of the students who created it: *“People may still live, but their children are taken from them by force, their language, religion, and traditions forbidden. Thus, the nation disappears, because its people are turned into something else (assimilated).”* The panel recalls

waves of Tibetan protests and the subsequent harsh reprisals by the Chinese state, including massive resettlement programs and incentives for Han Chinese settlers, resulting in alarming demographic shifts. In their own homeland, Tibetans are increasingly strangers. Central to the systematic erasure of Tibetan culture are the boarding schools, where children are gradually severed from family and cultural identity. Following demonstrations, China also implemented a system of digital totalitarian control, gathering vast amounts of data on Tibetans in real time. Monasteries are tightly controlled, stripped of authority from Tibetan spiritual leaders, and repurposed for “patriotic re-education” to cultivate loyalty to the Communist Party. Many monks and nuns have been expelled, and these spiritual centers survive largely as tourist attractions. The panel emphasizes that Tibet has NEVER been part of China. The second collage, “Twilight of Tibetan Culture,” presents the impact of these repressive measures: the suppression of religious freedom, the erosion of the Tibetan language, and the devastating consequences for families and children. The students propose solutions: preserving the intergenerational transmission of values—compassion, ethics—and safeguarding Tibetan, the sole vessel of the Tibetan people’s philosophical heritage. Monasteries should remain independent, with support from exile communities in India and Nepal, serving as guardians of Tibetan wisdom. The third collage, “Lost Temples of Tibet,” chronicles

the fate of monasteries under occupation—their closure, limitation, and destruction. The Jokhang temple is highlighted, with descriptions of its interior and exterior, and its desecration and severe damage during the Cultural Revolution are noted. A timeline situates Tibet's early history, the Tibetan Empire, the eras of the Dalai Lamas, and modern history. The fourth collage, "Words in Flames," depicts a dramatic encounter between two cultures. Dominating the composition is a large black inscription in Tibetan script, painted in tempera to symbolize the identity, traditions, and spiritual dimension of the occupied land. The script is partially shattered and "under fire" from the Chinese army. Photographs of the

young Dalai Lama with his family evoke the desire for peace, self-determination, and the right of every nation to chart its own path. The images also convey the threat posed by Chinese repression: Tibetan families risk losing connection to millennia of cultural heritage and ancestral legacy, imperiling both future and continuity. Holes in the panel signify the alarming physical and cultural genocide inflicted on the Tibetan people. Red handprints lend a human dimension, recalling both resistance and suffering. This collage warns of the danger of losing identity while affirming that even amid destruction, the human voice leaves an indelible trace that cannot be silenced.

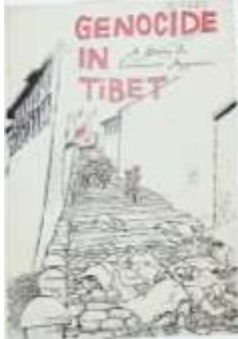
Co se děje v Tibetu

Vysvětlení pojmu

genocida

Genocida je plánovaná a systematická akce s cílem zničit všechny nebo část (národnost, etnicitu, rasu, atd.) celou nebo část lidské společnosti.

Epizodické zločiny se staly součástí celkové politiky vyčištění Tibetu. Kultura byla zničena. Tibetci byli vyvražďováni, jejich domy a chrámy zničeny, země byla přeměněna na pastviny. Mnozí Tibetci byli deportováni do Číny.

1980-2025

Tibetci usilovali o nezávislost a národní identitu. Čína si udržela kontrolu nad Tibetem a zničila jeho kulturu a zvyky.

Čína přišla od postkomunistického režimu a nepokojů v systému. Křesťanství bylo zakázáno a mnoho lidí bylo nuceno opustit Tibet. Tibet se stal součástí Číny a jeho lidé byli nuceni žít podle čínských zákonů.

Likvidace křesťanství

Křesťanství bylo zakázáno a mnoho lidí bylo nuceno opustit Tibet. Tibet se stal součástí Číny a jeho lidé byli nuceni žít podle čínských zákonů.

Tibet 2026

Právní systém v Tibetu je stále v rozvoji. Čína si udržela kontrolu nad Tibetem a zničila jeho kulturu a zvyky.

Digitální Tibet

Čína v Tibetu zavedla internet a sociální média. Tibetci se mohou nyní spojit s ostatními Tibetci a sdílet své názory.

Tibet historie

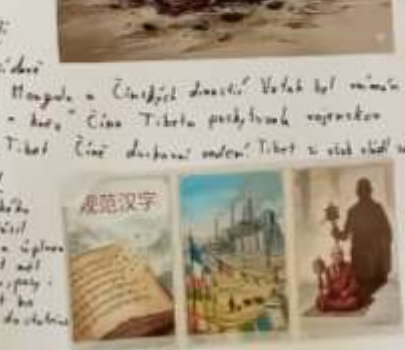
2-9 století: Tibet byl obýván vojenskými mocnostmi. V této době se v Tibetu rozšířil buddhismus. Křesťanství se v Tibetu rozšířilo v 17. století a v 19. století bylo zakázáno.

Tibet in Agony

13-19 století: Tibet byl státem pod čínskou nadvládou. Čína si udržela kontrolu nad Tibetem a zničila jeho kulturu a zvyky.

1912-1951: Po pádu čínské říše se Tibet stal nezávislým státem. Čína si udržela kontrolu nad Tibetem a zničila jeho kulturu a zvyky.

Ženeva: Nová zpráva OSN vydala jedno z nejjasnějších varování dosud, že **čínská státní politika v Tibetu aktivně narušuje základy tibetské civilizace a ohrožuje přežití Tibeťanů jako samostatného národa.**

Zjištění se objevila ve zprávě pro Radě OSN pro lidská práva od **zvláštního zpravodaje pro otázky menšin Nicolase Levrata.** Ačkoliv má globální rozměr, zpráva výslovně identifikuje Tibet jako případ, kdy státní politiky nejsou pouze diskriminační, ale představují to, co expert OSN popisuje jako "vymýcení jemnějších způsobů".

V centru tohoto varování je rozsáhlý čínský internátní systém vnucený tibetským dětem. **Zpráva jednoznačně uvádí, že "systém internátního vzdělávání, který Čína zavedla v Tibetu, má za cíl vymazat tibetský jazyk a identitu."** Tibetské děti jsou odděleny od svých rodin a komunit a vzdělávány v prostředí, kde mandarínská čínština, státní ideologie a kulturní asimilace ovládají každodenní život. **Podle zprávy tato politika zabraňuje "mezigeneračnímu přenosu kulturních, jazykových nebo náboženských prvků menšinových identit", což je proces, který vede k "vyhynutí menšiny jako samostatné skupiny v populaci státu."**

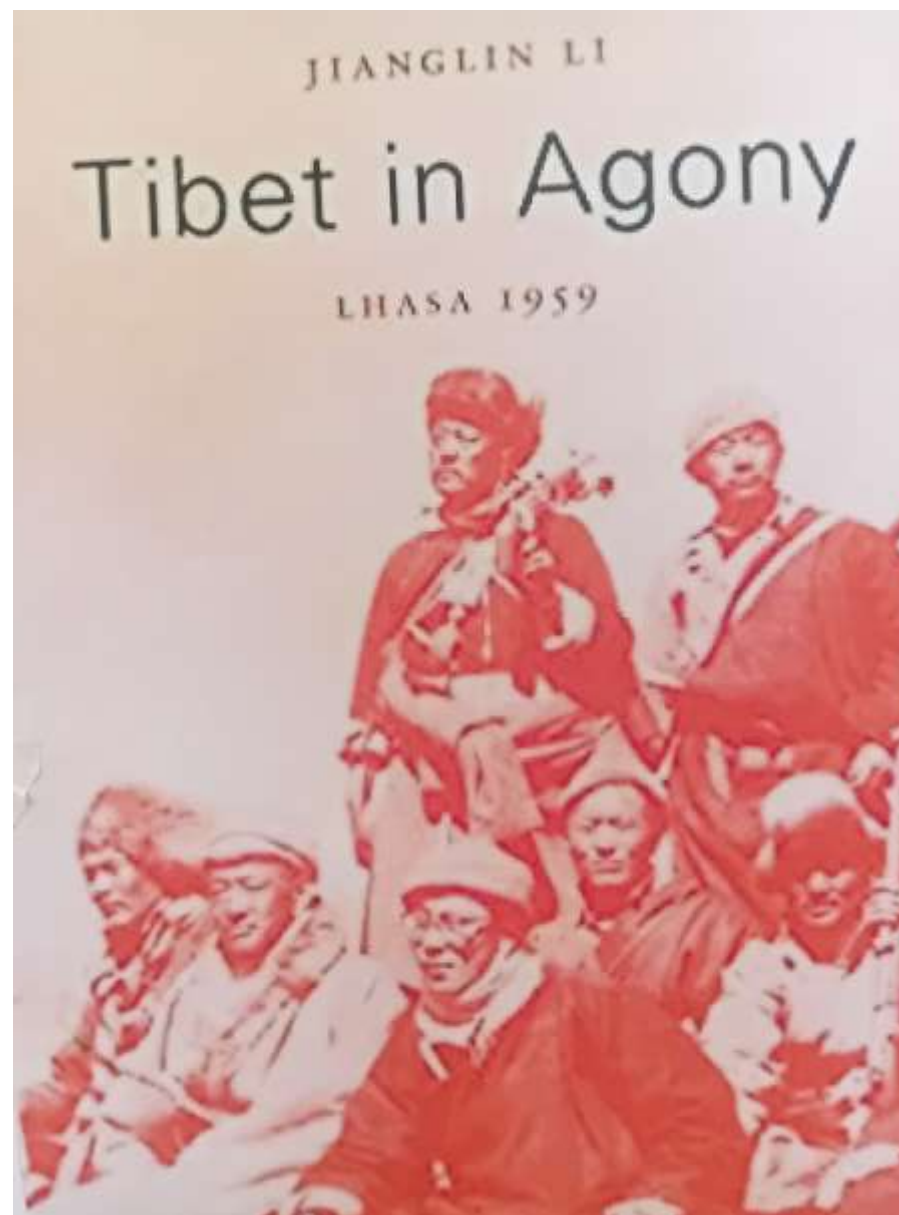
Zvláštní zpravodaj jasně uvádí, že vymýcení nevyžaduje masové zabíjení, aby bylo možné dosáhnout závažného porušení lidských práv. Varuje, že cílení na jazyk, kulturu a náboženství národa může být stejně ničivé jako fyzické násilí. Zpráva uvádí, že **takové praktiky porušují článek 27 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, který zaručuje menšinám právo užívat si svou kulturu, praktikovat náboženství a používat svůj jazyk ve společnosti s ostatními.**

Tyto politiky nejsou izolované, ale jsou součástí širšího politického projektu. Zpráva uvádí, že **Čína "od roku 2012 zahájila proces budování národa", který vedl k "marginalizaci menšinových komunit",** což vedlo k "formám závažné diskriminace ne-hanských menšin, jako jsou Tibeťané." Navzdory ústavním zárukám regionální autonomie zpráva konstatuje, že **ve v praxi je tibetská identita podřízena jediné státem definované národní identitě.**

Náboženský život — základní kámen tibetské civilizace — je také popisován jako pod systematickým tlakem. Zpráva vysvětluje, že **"všechny náboženské skupiny jsou povinny registrovat se prostřednictvím státem kontrolovaných "vlasteneckých" náboženských sdružení" a že komunity, které odmítají vyhovět, jsou "zbaveny právního statusu, kriminalizovány a vystaveny sledování a uzavírání míst bohoslužeb."** Pro tibetské buddhisty tento rámec stavi kláštery, náboženské vzdělávání a duchovní autoritu pod přímou státní kontrolu.

Systemu sledování

Zpráva dále zdůrazňuje omezení etnických a kult

SOUMRAK TIBETSKE KULTURY

NÁBOŽENSKÉ OMEZENÍ

Čína Omezuje náboženství v Tibetu, který se nachází v západní části země. Omezení se týká například návštěvy klášterů a vykonávání náboženských obřadů. Vláda také omezuje počet lidí, kteří mohou navštívit Tibet, a kontroluje jejich pohyb v rámci země.

DOPAD NA DĚTI A RODINY

Omezení náboženství má dopad na děti a rodiny. Děti jsou často nuceny navštěvovat školu a opouštět své domovy. Rodiny jsou také omezeny v tom, jak mohou vykonávat náboženské obřady a udržovat své tradice.

Živá Praxe

Živá praxe je důležitou součástí tibetské kultury. Zahrnuje například zpívání modliteb, tanec a vykonávání obřadů. Tato praxe je často omezena vzhledem k omezením vlády.

OMEZENÍ Zvyků a slavností

Omezení zvyků a slavností v Tibetu znamená, že lidé nemohou volně vykonávat své tradiční obřady a slavnosti. Vláda také omezuje počet lidí, kteří mohou navštívit Tibet, a kontroluje jejich pohyb v rámci země.

Vzdělávání a jazyk

Vzdělávání a jazyk v Tibetu jsou omezeny. Děti jsou nuceny navštěvovat školu a opouštět své domovy. Vláda také omezuje počet lidí, kteří mohou navštívit Tibet, a kontroluje jejich pohyb v rámci země.

Kláštéry a centra

Kláštéry a centra v Tibetu jsou omezeny. Vláda kontroluje jejich činnost a omezuje počet lidí, kteří mohou navštívit Tibet, a kontroluje jejich pohyb v rámci země.

SOUMRAK TIBETSKE KULTURY

NÁBOŽENSKÉ OMEZENÍ

Čína omezuje náboženství v Tibetu skrze obklopení dohledem nad kláštery, zákaz uctívání, dala, lámy a povinnou vlasteneckou výchovu mladých. Praktikování víry je zcela zakázáno dětem, studentům a senátním zaměstnancům.

DOPAD NA DĚTI A RODINY

Omezování tradičních zvyků, slavností a náboženství vedou jen k další nejvyšší akvizici a zásah do identity svobody a každodenní života lidí v Tibetu.

Živá Praxe

Převážně holos, jako je Sonut a Ethel, to zatím žádného Eritra a jejich předávání mladé generaci skrze školní systém.

OMEZENÍ Zvyků a slavností

Omezování tradičních zvyků a slavností v Tibetu probíhá skrze politiky „sinizace“ a přechodní školení, což oslabí tibetskou identitu a posílí loajalitu k Číně.

Vzdělávání a Jazyk

Klíčové je studium v tibetštině, která jako jediný důležitý prostředek komunikace zůstává v školách a kancelářích.

Klášterní centra

Podpora klášterů (zejména v Eritru v Indii a Nepálu), které fungují jako univerzity pro uchování Eritrařské medicíny a umění.

NÁBOŽENSKÉ OMEZENÍ

Čína omezuje náboženství

V Tibetu skrze státní
dohled nad kláštery

Zákaz uctívání dalajlámy
a povinnou „vlasteneckou
výchovu“ mnichů. Praktikování
víry je zcela zakázáno
dětem, studentům a státními
zaměstnanci.

OMEZENÍ Zvyků a slavností

Omezení tradičních
zvyků a slavností
v Tibetu probíhá
skrze politiku „sinizace“
(počestování) která
má oslabit tibetskou
identitu a posílit loajalitu
k Číně.

DOPAD NA
DĚTI A RODINY ~~~~~ **Živá Praxe**

mezování tradičních zvyků ~~~~~
 slavnosti a náboženská neuvn-
 řen zátka nějakých akcí. je o
 zásah do identity svobody a
 každodenního života lidí v Tibetu

Přenosní hodnota, jako
 je součástí a Etika, do jaké
 dokonání života a jejich
 předávání mladší generaci
 skrze osobní příklad

Vzdělávání A
Jazyk

Klíčové je studium v
 tibetštině, která jako jedna
 dokonce přesně přechod klauze
 filozofické texty a koncepty

Klásterská
Centra

Podpora klášterů (zejména
 v Etiopii v Indii a Nepálu),
 které fungují jako univerzity
 pro uchování Rituaře Mohavci
 a umění

Tibeto

Lhasa T. Ch. Potala

a small state
in 1951, Tibet
by the Chinese

Potala
Chrámu

བོད་ཡུལ་།

འཕགས་པའི་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་
བོད་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་
འཕགས་པའི་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་
འཕགས་པའི་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་

TIBETSKÉ CHRÁMY

འཕགས་པའི་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་
འཕགས་པའི་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་

CHRAM JOKHANG

CHRAM JOKHANG
The Jokhang Temple is one of the most important religious sites in Tibet. It is a complex of buildings and courtyards, and is home to many religious artifacts and statues. The temple is a major center of Buddhist activity in Lhasa, and is visited by thousands of pilgrims each year.

འཕགས་པའི་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་
འཕགས་པའི་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་

TIBETSKÉ

CHRÁMY

Časová osa →

CHRÁM JOKHANG

Historie - Zjednocení tibetských kmenů...
7. století - Kralovství Nanzhao...
8. století - Tibetská říše...

13. století - Příchod Bonů...
14. století - Příchod Lamaů...
15. století - Založení Džungarska...

16. století - Příchod jezuitů...
17. století - Příchod ruských vojsk...

18. století - Příchod Angličanů...
19. století - Příchod Francouzů...

20. století - Příchod Číňanů...
21. století - Příchod Američanů...

22. století - Příchod Japonsků...
23. století - Příchod Korejců...

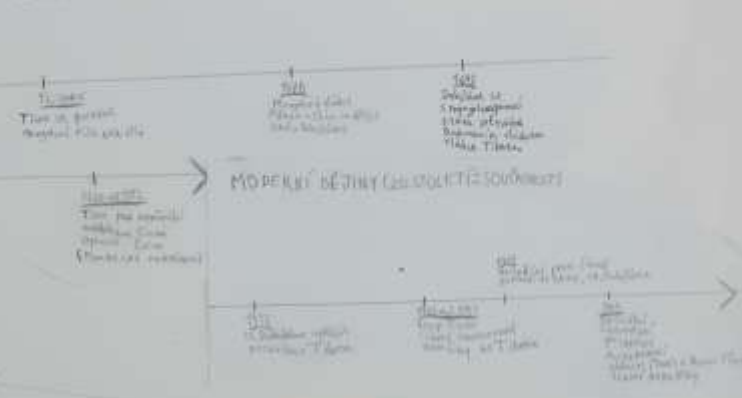
24. století - Příchod Indů...
25. století - Příchod Arabů...

ŘANÁ HISTORIE & TIVTALSKÉ

ERA DALAJLÁMŮ & ČLUI IMPAŤI

Ukázali se Lam popel
Dalai - Lamy od 5 - 13. e

* Dalai - Lamy se nacházejí v Tibetu...
Tibet je země s 14 dalajlamy...
každý má své úkoly...

CHRÁM JOKHANG

Chrám Jokhang je nejposvátnější buddhistický chrám v Tibetu, nachází se v centru Lhasy na západní Běhávě. Byl postaven v 7. století (cca 639-647 n.l.) králem Songtsen Gampem na ulici složené z prázdnin Wu-schung a Běhávě. Je starou tibetskou klenutou stávkou, která je na seznamu UNESCO. Byl vážně poškozen a zničena během křivých revoluce v Číně.

CHRÁM JOKHANG

ZDOBENÍ - zdobení se vyznačuje unikátní. Bohem výjádrou, která je součástí Tibetu a Číny a Nepálu architektury, která je mezi hlavními prvky patří:

- Zlaté střechy
Jsou typické pro tibetskou architekturu.
- Souha Buddha Matěři
včetně se nachází souha 18 metrů, výška souha Buddha Matěři (Bodhi, bodhi) vytesána z jednoho kusu samotného dřeva.
- Sdílení architektonické stří
První tibetské, čínské, udrží, který jako vzorec v 7. století
- Interiér a umění
vnitřní prostor jsou plné vzácných tylin, modlitebních
- Historické detaily
Původní dřevěné trámy.

**INTER MUNDOS: OD SVOBODY K ASIMILACI
TIBETSKÝCH DĚTÍ A MLÁDEŽE**

**INTER MUNDOS:
FROM FREEDOM TO ASSIMILATION – THE
FATE OF TIBETAN CHILDREN AND YOUTH**

INTER MUNDOS: OD SVOBODY K ASIMILACI TIBETSKÝCH DĚTÍ A MLÁDEŽE

Tato série tří koláží – „Vzdělávání před okupací; Vzdělávání po okupaci; Internátní školy“ – přibližuje veřejnosti komplexní pohled na vývoj vzdělávání tibetských dětí a mládeže. Sleduje období svobodného Tibetu, jeho nelegální okupaci Čínou a současný stav, kdy represivní komunistický režim systematicky zasahuje do vzdělávání a kultury a dopouští se znaků kulturní genocidy. V dobách míru neexistoval v Tibetu klasický evropský školský systém. Vzdělávání probíhalo především v kláštrech a bylo úzce propojeno s tibetským buddhismem. Přístup k výuce měli jen vybrané skupiny, především chlapci, zatímco dívky měly omezené možnosti. Mezi hlavní předměty patřila náboženská filosofie a etika, dále tradiční

medicína, astrologie a jiné vědy. Výuka probíhala v tibetštině a byla vysoce náročná – zahrnovala čtení, psaní, studium buddhistických textů, logiku a principy dialogu. Studenti vstávali brzy ráno, následovaly modlitby a dlouhé hodiny studia, s velmi omezeným volným časem, a některé vzdělávací programy trvaly i několik desítek let. Soukromé školy navštěvovali hlavně členové tibetské aristokracie. Po okupaci Čínou začal komunistický režim systematicky budovat síť internátních škol, do kterých byly přesouvány tibetské děti ve věku 4–18 let. Výuka probíhá výhradně v čínštině, což je nástroj snahy eliminovat tibetské tradice a samotný tibetský jazyk – jde o cílenou kulturní genocidu. Následkem nucené asimilace se přerušují pouta dětí s rodinou a kulturní identita se postupně vytrácí. Čínská vláda tvrdí, že jde o modernizaci, boj s chudobou a řešení odlehlosti Tibetu. Ve skutečnosti jsou děti v internátních školách vystaveny každodenní jazykové represi, fyzickým i psychickým trestům. Je zakázáno mluvit tibetsky, praktikovat náboženské rituály nebo projevovat vlastní pocity. Porušení pravidel je trestáno přepisováním textů, bitím či veřejným ponižováním. Děti musí každý den zpívat čínskou hymnu, vztyčovat vlajku a pravidelně děkovat Komunistické straně za jídlo a vzdělání. Nedodržování režimu ohrožuje i jejich rodiny. Studenti jsou aktivně vedeni k dozorování spolužáků a okamžitému hlášení porušení pravidel. Cílené omezování tibetštiny vede k odtržení od kulturního odkazu, ztrátě identity, degradaci jazyka a vzniku

mezigenerační propasti. Tato sinizace má jediný cíl – definitivní oslabení Tibetu a jeho podrobení. Žáci v rámci koláží analyzovali také každodenní rutinu internátních škol:

7:00 – budíček; 8:00 – snídaně (čínské jídlo, povinná čínština); 8:30 – výuka čínštiny; 10:30 – matematika / věda v čínštině; 13:00 – oběd a odpočinek, bez kontaktu s rodinou; 14:30 – politická výchova (státní propaganda); 15:30 – výuka tibetštiny (max. 1 hodina); 16:30 – kroužky, tradiční tance, vystoupení pro turisty; 18:30 – večere a samostudium; 20:30 – sledování státních zpráv; 21:00 – večerka, ubytování, žádný kontakt s rodinou

Žáci zároveň navrhli ideální denní režim tibetských dětí:

8:00 – budíček, snídaně (tradiční tibetské jídlo); 8:30 – výuka tibetštiny; 13:00 – kontakt s rodinou; 14:30 – studium tibetské politiky; 16:30 – kroužky; Každý víkend – návrat domů k rodičům

INTER MUNDOS: FROM FREEDOM TO ASSIMILATION – THE FATE OF TIBETAN CHILDREN AND YOUTH

This series of three collages – “Education Before Occupation; Education After Occupation; Boarding Schools” – offers the public a comprehensive view of the evolution of education for Tibetan children and youth. It traces the period of a free Tibet, its illegal occupation by China, and the present situation, in which the repressive communist regime

systematically interferes in education and culture, committing acts that constitute cultural genocide. In times of peace, Tibet did not follow a European-style schooling system. Education primarily took place in monasteries and was closely intertwined with Tibetan Buddhism. Access to learning was limited to select groups, predominantly boys, while girls had restricted opportunities. Core subjects included religious philosophy and ethics, as well as traditional medicine, astrology, and other indigenous sciences. Instruction was conducted in Tibetan and was highly demanding – students learned to read, write, study Buddhist texts, practice logic, and master the art of dialogue. Their day began at dawn, followed by prayers and long hours of study, with very little free time, and some educational paths lasted decades. Private schools were attended mainly by members of the Tibetan aristocracy. After the Chinese occupation, the communist regime began systematically establishing a network of boarding schools to which Tibetan children aged 4–18 were relocated. Instruction is now conducted exclusively in Mandarin, a tool for erasing Tibetan traditions and the Tibetan language itself – an act of cultural genocide. The forced assimilation of children breaks familial bonds and gradually erodes their cultural identity. The Chinese government claims these policies modernize education, fight poverty, and address Tibet’s remoteness. In reality, children in boarding schools face daily linguistic repression, physical and psychological punishment.

Speaking Tibetan, performing religious rituals, or expressing personal feelings is strictly forbidden. Violations are met with writing lines, beatings, or public humiliation. Children are compelled to sing the Chinese national anthem, raise the flag, and regularly express gratitude to the Communist Party for their food and education. Noncompliance threatens their families. Students are also encouraged to monitor peers and report any transgressions immediately. The systematic suppression of the Tibetan language severs ties to cultural heritage, erodes identity, degrades the language, and creates intergenerational gaps. This Sinicization serves one goal: the definitive weakening and subjugation of Tibet. Within the collages, students also explored the daily routine in these boarding schools: *7:00 – wake-up; 8:00 – breakfast (Chinese food,*

mandatory Mandarin); 8:30 – Chinese language class; 10:30 – mathematics / science in Chinese; 13:00 – lunch and rest, no contact with family; 14:30 – political; indoctrination (state propaganda); 15:30 – Tibetan language class (maximum 1 hour); 16:30 – extracurriculars, traditional dance, performances for tourists; 18:30 – dinner and self-study; 20:30 – mandatory state news; 21:00 – lights out, boarding house, no family contact Students also envisioned an ideal daily routine for Tibetan children: *8:00 – wake-up, breakfast (traditional Tibetan food); 8:30 – Tibetan language instruction; 13:00 – contact with family; 14:30 – study of Tibetan politics; 16:30 – extracurricular activities; Every weekend – return home to parents*

Školství v Tibetu před okupací

- Školství bylo silně propojeno s Buddhismem, konkrétně s Tibetským Buddhismem.
- Vzdělávání probíhalo hlavně v kláštorech.
- Neexistoval jednotný státní školský systém jako v Evropě.
- Hlavním předmětem byla náboženská filozofie a texty.
- Studovala se logika, metafyzika a etika.
- Někteří studenti se učili medicínu, astrologii a tradiční vědy.
- Psalo se klasickou tibetštinou.
- Vzdělání nebylo dostupné všem - většina lidí byla negramotná.
- Dívky měly velmi omezený přístup ke vzdělání.
- Existovaly i malé soukromé školy pro aristokracii.

VZDELAVANI PO

OKUPACI - Tibetská třída dnes

- O-CO JDE: Čína provozuje v Tibetu síť povinných internátních škol od 4-20 let.
- Rozsah: Tyto se to cca 1000 000 dětí (z toho 80% mládeže)
- Hlavní problémy: Většina problemů týká vyhládek v čínské Tibetstina, místní historie a náboženství jsou potlačovány
- Cíl (podle Kritika/OSN): Nucená asimilace - vymazání tibetské identity a výchova gonačů lajčůlník Pekingu
- Dopad: Děti ztrácejí kontakt s rodinou, tradicemi a mateřským jazykem, což vede k psychologickým traumatem a kulturní erosi.
- Argument Číny: Tvrdí, že je to modernizace, lepší školování a praktičtější řešení pro odlehilé oblasti.

Zpráva OSN

Program zahrnuje umístění dětí z tibetské menšiny do internátních škol kde jsou nuceny absolvovat „povinnou školu“ v mandarinském jazyce. Tyto školy poskytují vzdělávání o obsahu a prostředí zaměřené vyhradně na kulturu Čchan a Ha nové jsou většinou etnickou škola pinnou v Číně, tvoří 92% populace pevninské Číny.

„Jsem velmi znepokojeni, že v posledních letech se systém internátních škol pro tibetské děti jeví jako povinný rozsáhlý program zaměřený na asimilaci Tibetánů do větší nové kultury Čchan, což je v rozporu s mezinárodními standardy lidských práv,“ uvedli odborníci.

Mezitím tyto školy neposkytují podstatné studium tibetského jazyka historie a kultury. Odborníci se obávají že mnoho dětí může zapomenout svůj rodný jazyk a bude mít potíže s komunikací se svými rodinami.

„V důsledku toho tibetské děti ztrácejí schopnost slyšet svůj rodný jazyk a schopnost snadno komunikovat s rodiči a prarodiči v tibetském jazyce, což přispívá k jejich asimilaci a erosi identity,“ dodali.

Tibetská škola

Tibetská třída

INTERNÁTNÍ ŠKOLY

Tibetské děti v internátních školách
 "Dopad na jazyky a kulturu"

Baingoin County Sinopec Primary School

- Nachází se ve výšce 4700 metrů nad mořem
- Násilná asimilace Tibeckých dětí
- Omezování Tibečtiny
- Výuka probíhá primárně v čínštině
- Tibecký jazyk a kultura - opsaná
- Je to vnímáno jako nástroj k vymazání k Tibecké identity a Mladé Generace
- Vzdálení od rodiny - v Mladém věku - do škol
- Přerušování vazeb s rodinami a náboženstvím
- Totalitní režim
- Často Nucena pod Hrozbou Dostihu pro Rodiče

1. DOPAD NA TIBETŠTINU:

- Ztráta mateřštiny - Děti žijí v prostředí s čínštinou, tibetštinou ovládají jen základně.
- Mezigenerační propast - Novými skvělými generacím, ztrácejí se předchozí tradice.
- Degradace jazyka - Tibetština je jen školní předmět, mizí z běžného života.

2. LIKVIDACE KULTURNÍCH TRADIC:

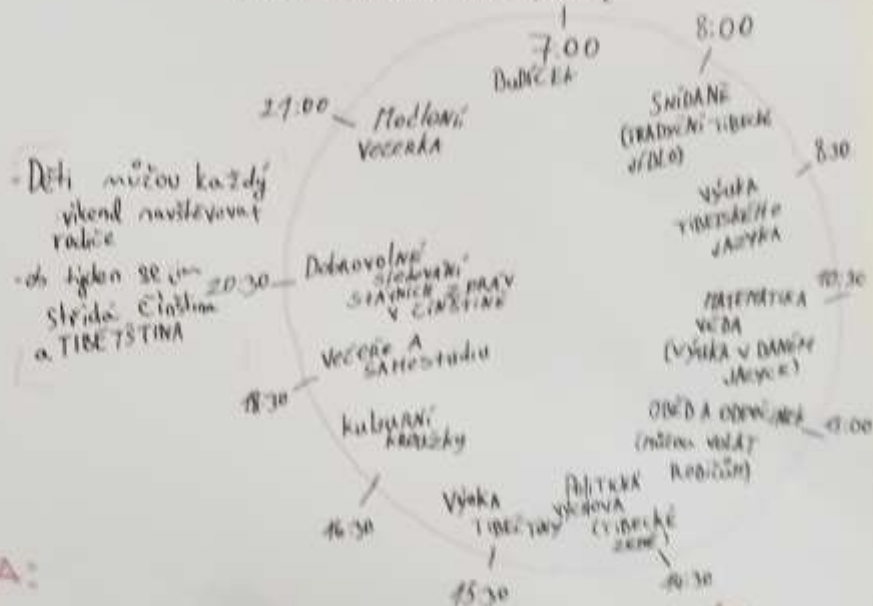
- Folklorizace: Tradice slouží jen jako dekorace, jejich hlubší význam se ztrácí.
- Ztráta dovednosti: Děti přicházejí o praktické i kulturní znalosti předků.
- Přepisování historie - Tibet je prezentován kresleně, děti ztrácejí vztah k vlastní minulosti.

3. DESTRUKCE DUCHOVNÍHO ŽIVOTA:

- Sekularizace: Náboženské problémy jsou zakázány
- Kult osobnosti: Nahrazení duchovních autorit státní ideologií.
- Ztráta hodnot: Tradiční hodnoty ustupují bojačičtému státu.

NAVRIH IDEALNIHO DENNIHO REZIMU PRO INTERNATNÍ ŠKOLY

SEZNAM INTERNATNÍCH ŠKOL:

- Tibetan Children's Village - Nampepha la, Ind. Největší síť tibetských internátních škol.
- Lhasa Holy School - Lhasa - jedna z nejstarších středních škol v Tibetu, funguje jako internát pro studenty a učitelé abbati.
- Lhasa No. 1 Elementary School - Lhasa - významná základní škola s internátním uspořádáním pro děti z okolních abbati.
- No. 99 Special Education School - Ngapa - internátní škola pro děti se zdravotními problémy, poskytuje základní, odborné a polit.

CO BY DĚTI POTŘEBOVALI ABY SI ZACHOVALI IDENTITU?

- UDRŽOVAT KONTAKT S RODINOU
- SLAVIT TIBECKÉ TRADICE
- UČIT SE O TIBECKÉ HISTORII
- UČIT SE TIBECKÝ JAZYK (MLUVIT TIBECKY)
- UDRŽOVAT DUCHOVNÍ VÝRU (TIBECKOU)
- POZNÁVAT TRADIČNÍ JÍDLA TIBETU
- UČIT SE I JINÉ PŘEDMĚTY V TIBETŠTINĚ

DUŠE, KTERÉ NELZE UMLČET

SOULS THAT CANNOT BE SILENCED

DUŠE, KTERÉ NELZE UMLČET

Tento velkoformátový obraz o rozměrech 3 × 2 metry je ústředním dílem výstavy a dominuje celému prostoru. Vytvořen byl temperou a představuje dramatické kontrasty mezi svobodou a útlakem v Tibetu. Uprostřed září zlatý Buddha, symbol duchovní síly a tibetské identity. Pod ním je kniha s nápisem „Tibetský jazyk“, která je přeškrtnutá, symbolizující systematické potlačování tibetského jazyka a kultury. Na levé straně obrazu je zobrazen svobodný Tibet – slunce, hory, chrám a šťastná rodina s usměvavými dětmi, vyjadřující radost a harmonii před okupací. Napravo je scéna internátní školy, kde voják vyučuje čínštinu, čínská vlajka visí nad dětmi v lavicích; děti jsou smutné a učí se cizí jazyk pod dohledem represivní moci. Pod touto scénou je lebka, připomínající smrt a ztráty způsobené okupací a kulturní genocidou. Obraz kombinuje

symboliku, dramatickou kompozici a velkoformátovou vizualitu, aby divákům předal emocionální dopad okupace Tibetu, rozdíl mezi svobodou a útlakem a hlavní témata celé výstavy. Další dílo v této sérii představuje jiný ústřední motiv celé výstavy. Jde o práci jednoho žáka – chlapce, který vytvořil skupinu Tibetánů, kteří hledí přímo na diváka. Jejich výrazy se liší: od jemných úsměvů, přes smutek, až po beznaděj. Všichni mají prázdné, tmavé oči. Vypadají jako duchové, tiché svědky všeho nespravedlnosti, která byla páchaná na mírumilovném národu od dob okupace. Doufejme, že jednou budou jejich pohledy opět jasné, naplněné optimismem a vírou, že svět stojí po jejich straně. Doufejme...

SOULS THAT CANNOT BE SILENCED

This large-scale painting, measuring 3 × 2 meters, serves as the centerpiece of the exhibition and dominates the space. Created in tempera, it depicts the dramatic contrast between freedom and oppression in Tibet. At the center shines a golden Buddha, symbolizing spiritual strength and Tibetan identity. Beneath it lies a book labeled “Tibetan Language”, crossed out, representing the systematic suppression of the Tibetan language and culture. On the left side, a free Tibet is portrayed – the sun, mountains, a temple, and a happy family with smiling children, expressing joy and harmony before the occupation. On the right side, the scene depicts a boarding school where a soldier

teaches Chinese, with the Chinese flag above children sitting at desks; the children are sad, learning a foreign language under coercive authority. Beneath this scene is a skull, reminding viewers of the deaths and losses caused by occupation and cultural genocide. The painting combines symbolism, dramatic composition, and large-scale visual impact to convey the emotional weight of Tibet's occupation, the stark contrast between freedom and oppression, and the core themes of the entire exhibition. Another centerpiece of this series presents a different central

motif of the exhibition. It is the work of a student—a boy—who depicted a group of Tibetans staring out at the viewer. Their expressions vary: faint smiles, sorrow, despair. All have empty, dark eyes. They appear as spirits, silent witnesses to the injustices inflicted on a peaceful nation since the time of occupation. We can only hope that one day their gaze will be clear again, filled with optimism and faith that the world has stood up for them. Let us hope...

